

Praktijkprikkel 2022-25

Praktijkprikkel Verwisseling HPV-vaccin

Deze Praktijkprikkel is met name interessant voor apothekers(assistenten), voorschrijvers en softwareleveranciers

Papillomavirusvaccins (HPV-vaccins) moeten niet worden verwisseld. Dat blijkt uit de volgende melding.

Melding

Een jonge patiënt ondergaat binnenkort een niertransplantatie en levert bij de apotheek een papieren recept in voor het HPV-vaccin. Op het recept is slechts de stofnaam vermeld, de merknaam ontbreekt. De apothekersassistent heeft de keuze tussen Cervarix[®], Gardasil[®] en Gardasil[®]9. De apothekersassistent realiseert zich niet dat de preparaten verschillen in samenstelling, en indicatie en levert Cervarix[®] af. Na toedienen constateert de patiënt dat het verkeerde geneesmiddel is afgeleverd.

Analyse

Na een niertransplantatie is de kans op HPV-gerelateerde maligniteiten en genitale wratten twee- tot driemaal groter dan in de algehele populatie. Dit komt onder andere door het gebruik van immunosuppressiva. Het risico op een HPV-infectie is groter op jongere leeftijd (<26 jaar). Daarom is vaccinatie bij deze groep patiënten aanbevolen. Van het HPV-vaccin zijn drie soorten injecties op de markt, Cervarix[®], Gardasil[®] en Gardasil[®]9. De vaccins beschermen tegen HPV types 16 en 18, die verantwoordelijk zijn voor circa 70 procent van alle HPV-gerelateerde maligniteiten. De effectiviteit van Cervarix[®], Gardasil[®] en Gardasil[®]9 tegen HPV types 16 en 18 is gelijk. Gardasil[®] beschermt daarnaast ook tegen HPV types 6 en 11 en genitale wratten. Gardasil[®]9 beschermt ook tegen 6 en 11 en verder tegen vijf andere HPV types en genitale wratten. De Nederlandse Transplantatie Vereniging adviseert daarom in de [Richtlijn Vaccinatie pre-niertransplantatie voor volwassenen](#) (2022) om jonge patiënten te vaccineren met Gardasil[®]9.

Voor een overzicht van de verschillen tussen de vaccins, zie onderstaande tabel.

	Cervarix [®]	Gardasil [®]	Gardasil [®] 9
PRK-naam	PAPILLOMAVIRUSVACCIN INJ (TYPE 16,18) WWSP 0,5ML	PAPILLOMAVIRUSVACCIN INJ (TYPE 6,11,16,18) WW0,5ML	PAPILLOMAVIRUSVAC IN(6,11,16,18,31,33,45,52,58)0,5
GPK-naam	PAPILLOMAVIRUSVACCIN INJ (TYPE 16,18)	PAPILLOMAVIRUSVACCIN INJ (TYPE 6,11,16,18)	PAPILLOMAVIRUSVACC IN (6,11,16,18,31,33,45,52,58)
Effectief tegen	HPV types 16, 18	HPV types 6, 11, 16, 18	HPV types 6, 11, 16, 18, 31, 33, 45, 52, 58
Belangrijkste indicaties ¹	Voorkomen van HPV-gerelateerde maligniteiten	Voorkomen van: <ul style="list-style-type: none"> HPV-gerelateerde maligniteiten genitale wratten 	Voorkomen van: <ul style="list-style-type: none"> HPV-gerelateerde maligniteiten genitale wratten
Dosering	Toediening in maand 0, 2 en 6	Toediening in maand 0, 2 en 6	Toediening in maand 0, 2 en 6

¹ Zie voor een compleet overzicht van de indicaties o.a. de SmPC of het Farmacotherapeutisch Kompas.

Indien de voorschrijver het juiste HPV-vaccin voorschrijft en de apothekersassistent dit handmatig verwerkt, kan verwarring over het bedoelde merk ontstaan. Dit gebeurt omdat niet altijd de merknaam op het recept vermeld staat, de PRK-namen van de HPV-vaccins sterk op elkaar lijken en soms slechts een deel van de PRK-naam op het geprinte recept of computerscherm zichtbaar is. Zeker wanneer de apothekersassistent zich niet realiseert dat de preparaten verschillen in samenstelling en indicatie is de kans op verwarring groot. Wanneer het apotheekinformatiesysteem (AIS) het recept automatisch kan inlezen, ontstaat er geen probleem.

Aanbevelingen

Voor apothekers

- Zorg dat de software van het AIS op PRK-niveau staat ingesteld, zodat het handmatig aanschrijven op PRK-niveau gebeurt.
- Bespreek in het apotheekteam de verschillen tussen Cervarix®, Gardasil® en Gardasil®9. Benadruk hierbij dat de vaccins verschillen in samenstelling en indicatie.
- Wees bij het controleren van recepten alert of het juiste HPV-vaccin afgeleverd is.

Voor apothekersassistenten

- Wees bij het handmatig verwerken van recepten voor HPV-vaccins alert op het kiezen van het juiste merk. Let hierbij op de voorgeschreven samenstelling en indicatie, indien bekend.

Voor voorschrijvers

- Zorg er bij het voorschrijven van het HPV-vaccin voor dat naast de generieke naam ook de merknaam op het recept staat vermeld. Komt de merknaam niet automatisch op het recept? Dan kan deze als vrije tekst worden opgenomen.
- Vermeld de reden van voorschrijven op het recept indien dat technisch mogelijk is.

Voor softwareleveranciers

- Zorg dat de hele PRK-naam van het geneesmiddel zichtbaar is op het computerscherm en vermeld staat op het uitgeprinte recept.

Zelf deze Praktijkprikkel ontvangen?

Is deze Praktijkprikkel doorgestuurd en wil je deze ook ontvangen? Meld je dan aan op onze [website](#).

Medicatie-incidenten melden?

Wil je een medicatie-incident melden, dan kan dat via onze [website](#).

Meer weten over het IVM?

Informatie over e-learnings, nascholingen, FTO-werkmateriaal, nieuwe geneesmiddelen en ander belangrijk nieuws over medicatieveiligheid? Schrijf je dan in voor onze [nieuwsbrief](#).